Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 21. apríla 2016*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Súdna právomoc v občianskych a obchodných veciach — Článok 5 bod 3 — Pojem ‚nároky na náhradu škody z iného ako zo zmluvného vzťahu' — Smernica 2001/29/ES — Zosúladenie niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti — Článok 5 ods. 2 písm. b) — Právo rozmnožovania — Výnimky a obmedzenia — Rozmnožovanie na súkromné použitie — Primeraná kompenzácia — Nezaplatenie — Možnosť zahrnutia do pôsobnosti článku 5 bodu 3 nariadenia (ES) č. 44/2001"

Vo veci C-572/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) z 18. novembra 2014 a doručený Súdnemu dvoru 11. decembra 2014, ktorý súvisí s konaním:

Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH

proti

Amazon EU Sàrl,

Amazon Services Europe Sàrl,

Amazon.de GmbH,

Amazon Logistik GmbH,

Amazon Media Sàrl

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), sudcovia A. Arabadžiev, C. G. Fernlund, S. Rodin a E. Regan,

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. novembra 2015,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH, v zastúpení: A. Feitsch a M. Walter, Rechtsanwälte,

— Amazon EU Sàrl, Amazon Services Europe Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon Logistik GmbH a Amazon Media Sàrl, v zastúpení: U. Börger a M. Kianfar, Rechtsanwälte,

— rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer, splnomocnená zástupkyňa,

— francúzska vláda, v zastúpení: D. Segoin a D. Colas, splnomocnení zástupcovia,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,

— fínska vláda, v zastúpení: H. Leppo, splnomocnená zástupkyňa,

— Európska komisia, v zastúpení: T. Scharf a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 17. februára 2016,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 bodu 3 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) a článku 5 ods. 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

2 Táto prejudiciálna otázka bola predložená v rámci sporu medzi spoločnosťou Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH (ďalej len „Austro-Mechana“) a spoločnosťami Amazon EU Sàrl, Amazon Services Europe Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon Logistik GmbH a Amazon Media Sàrl (ďalej spoločne len „Amazon“), ktorý sa týka medzinárodnej príslušnosti rakúskych súdov na rozhodovanie o žalobe týkajúcej sa zaplatenia odmeny dlhovanej z titulu uvedenia nosičov na trh v súlade s rakúskou právnou úpravou.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 44/2001

3 Článok 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, ktorý sa nachádza v kapitole II oddiele 1 tohto nariadenia nazvanom „Všeobecné ustanovenia“, stanovuje:

„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“

4 Článok 5 body 1 a 3 tohto nariadenia, ktorý sa nachádza v kapitole II oddiele 2 tohto nariadenia nazvanom „Osobitná právomoc“, znie:

„Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte:

1. a) v zmluvných veciach na súde podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;

…

…

3. vo veciach nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu, na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody“.

Smernica 2001/29

5 Článok 2 smernice 2001/29, nazvaný „Právo rozmnožovania“, stanovuje:

„Členské štáty ustanovia výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať priame alebo nepriame, dočasné alebo trvalé rozmnožovanie akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, v celku alebo v časti:

a) pre autorov k ich dielam;

b) pre výkonných umelcov k záznamom ich výkonov;

c) pre výrobcov zvukových záznamov k ich zvukovým záznamom;

d) pre výrobcov prvých záznamov filmov k originálu a k rozmnoženinám ich filmov;

e) pre vysielajúce organizácie k záznamom ich vysielaní, či už sú tieto vysielania prenášané po drôte alebo vzduchom vrátane káblov alebo satelitu.“

6 Článok 5 uvedenej smernice, nazvaný „Výnimky a obmedzenia“, v odseku 2 stanovuje:

„Členské štáty môžu zabezpečiť výnimky alebo obmedzenia práva rozmnožovania ustanoveného v článku 2 v nasledujúcich prípadoch:

…

b) vo vzťahu k rozmnožovaniu na akomkoľvek médiu vykonanému fyzickou osobou pre súkromné použitie a s cieľom, ktorý nie je priamo ani nepriamo komerčný, za podmienky, že nositelia práv dostanú primeranú kompenzáciu, v ktorej sa zohľadní uplatnenie alebo neuplatnenie technologických opatrení uvedených v článku 6 na dotknuté dielo alebo predmet ochrany;

…“

Rakúske právo

7 § 42 autorského zákona (Urheberrechtsgesetz) z 9. apríla 1936 (BGBl. 111/1936) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „UrhG“) stanovuje:

„1. Každý je oprávnený vyhotoviť si samostatné rozmnoženiny diela pre osobnú potrebu na papieri alebo na podobnom nosiči.

2. Každý je oprávnený vyhotoviť si samostatné rozmnoženiny diela na inom nosiči, ako sú nosiče uvedené v odseku 1, a to pre osobnú potrebu a na výskumné účely, pokiaľ je to odôvodnené cieľmi nekomerčnej povahy. …

…“

8 § 42b UrhG stanovuje:

„1. Ak v súvislosti s určitým dielom, ktoré sa verejne šíri vysielaním alebo je zaznamenané na obrazovom či zvukovom nosiči vyrobenom na komerčný účel, možno vzhľadom na druh tohto diela očakávať, že sa bude rozmnožovať na súkromné použitie alebo pre osobnú potrebu prostredníctvom záznamu na obrazové alebo zvukové nosiče podľa § 42 ods. 2 až 7, autor má nárok na primeranú odmenu (odmena za prázdne kazety), ak sa nosiče uvádzajú na trh v tuzemsku na komerčné účely a za odplatu; za nosiče sa považujú nenahraté obrazové alebo zvukové nosiče vhodné na takéto rozmnožovanie alebo iné obrazové alebo zvukové nosiče určené na tento účel.

…

3. Povinnosti platiť primeranú odmenu podliehajú tieto osoby:

l) pokiaľ ide o odmenu za prázdne kazety a odmenu za prístroje, ten, kto na komerčné účely a za odplatu prvýkrát uviedol na trh z tuzemska alebo zo zahraničia nosiče alebo prístroje na vyhotovovanie rozmnožení;…

…

5. Nárok na odmenu stanovenú v odsekoch 1 a 2 môžu uplatniť len spoločnosti kolektívnej správy autorských práv.

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

9 Austro-Mechana je spoločnosť kolektívnej správy autorských práv, ktorej úlohou je predovšetkým výber „primeranej odmeny“ podľa § 42b ods. 1 UrhG.

10 Spoločnosti Amazon, ktoré majú svoje sídlo v Luxembursku a Nemecku, patria do medzinárodnej skupiny, ktorá prostredníctvom internetu predáva výrobky, medzi nimi aj nosiče podliehajúce tomuto ustanoveniu. Austro-Mechana uviedla, že Amazon uskutočnila prvé uvedenie týchto nosičov na trh v Rakúsku, v dôsledku čoho je povinná zaplatiť uvedenú odmenu.

11 Spor medzi účastníkmi konania sa týka otázky, či rakúske súdy sú v súlade s článkom 5 bodom 3 nariadenia č. 44/2001 medzinárodne príslušné na rozhodovanie o žalobe, ktorou sa Austro-Mechana súdne domáha od skupiny Amazon zaplatenia uvedenej odmeny.

12 Žalobu podanú spoločnosťou Austro-Mechana prvostupňový súd zamietol z dôvodu nedostatku medzinárodnej neprísluš nosti.

13 Zamietnutie žaloby spoločnosti Austro-Mechana bolo potvrdené odvolacím súdom s odôvodnením, že na spor medzi touto spoločnosťou a skupinou Amazon sa nevzťahuje článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001.

14 Austro-Mechana podala na Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) opravný prostriedok „Revision“, v ktorom požaduje, aby súd uvedené ustanovenie uplatnil.

15 Za týchto podmienok Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Predstavuje nárok na zaplatenie ‚primeranej kompenzácie‘ v zmysle článku 5 ods. 2 písm. b) smernice [2001/29], ktorý sa podľa rakúskej právnej úpravy zameriava na podniky, ktoré v tuzemsku ako prvé uvedú nosiče na trh v rámci podnikateľskej činnosti za odplatu, ‚nárok na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu‘ v zmysle článku 5 bodu 3 nariadenia [č. 44/2001]?“

O prejudiciálnej otázke

16 Svojou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 má vykladať v tom zmysle, že žaloba smerujúca k získaniu dotknutej odmeny vo veci samej, dlhovanej podľa vnútroštátnej právnej úpravy, ktorou bol prebratý článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 do vnútroštátneho právneho poriadku, spadá do oblasti „nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu“ v zmysle článku 5 bodu 3 tohto nariadenia.

17 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry, pokiaľ sa členské štáty rozhodnú zaviesť do svojho vnútroštátneho práva výnimku z práva na vyhotovenie rozmnoženiny pre rozmnoženiny na súkromné použitie (ďalej len „výnimka pre rozmnoženinu na súkromné použitie“), stanovenú v článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29, sú na základe tohto ustanovenia predovšetkým povinné upraviť poskytovanie primeranej kompenzácie nositeľom výlučného práva na vyhotovenie rozmnoženiny (pozri rozsudok Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, bod 19 a citovanú judikatúru).

18 Keďže ustanovenia tejto smernice nijako bližšie nespresňujú jednotlivé prvky systému primeranej kompenzácie, členské štáty disponujú širokou mierou voľnej úvahy pri ich vymedzovaní. Členským štátom prislúcha najmä určiť osoby, ktoré majú túto kompenzáciu zaplatiť, ako aj stanoviť formu, spôsob a výšku tejto kompenzácie (pozri rozsudok Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, bod 20 a citovanú judikatúru).

19 Systém, na ktorom je založená primeraná kompenzácia, koncepcia a výška primeranej kompenzácie, je spojený s ujmou, ktorá nositeľom výlučného práva rozmnožovania vznikla z dôvodu, že došlo k vyhotoveniu rozmnožení ich chránených diel na súkromné použitie bez ich povolenia. V tejto súvislosti má uvedená kompenzácia za cieľ odškodniť týchto nositeľov a treba ju považovať za protihodnotu za ujmu, ktorú utrpeli títo nositelia práva (pozri v tomto zmysle rozsudky Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, bod 40; Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, bod 24; Amazon.com International Sales a i., C-521/11, EU:C:2013:515, bod 47; ACI Adam a i., C-435/12, EU:C:2014:254, bod 50, ako aj Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, bod 21).

20 Súdny dvor takisto rozhodol, že článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 ukladá členskému štátu, ktorý vo svojom vnútroštátnom práve zaviedol výnimku pre rozmnoženinu na súkromné použitie, povinnosť dosiahnuť výsledok spočívajúci v tom, že tento členský štát musí v rámci svojej územnej jurisdikcie zabezpečiť účinný výber primeranej kompenzácie, a teda odškodnenie nositeľov výlučného práva rozmnožovania za ujmu, ktorá im vznikla v dôsledku rozmnoženia chránených diel konečnými používateľmi, ktorí majú bydlisko na území tohto členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudky Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, body 34 až 36, 39 a 41, ako aj Amazon.com International Sales a i., C-521/11, EU:C:2013:515, body 32 a 57 až 59).

21 Aj keď Súdny dvor vyložil toto ustanovenie v tom zmysle, že osoba, ktorá spôsobila ujmu nositeľovi výlučného práva rozmnožovania, teda osoba, ktorá rozmnoženinu chráneného diela vyhotovila na svoje súkromné použitie bez toho, aby ho predtým požiadala o udelenie súhlasu, je v zásade povinná nahradiť túto ujmu tak, že zaplatí kompenzáciu, ktorá bude vyplatená tomuto nositeľovi práva (pozri rozsudky Amazon.com International Sales a i., C-521/11, EU:C:2013:515, bod 23, ako aj ACI Adam a i., C-435/12, EU:C:2014:254, bod 51), súčasne pripustil, že vzhľadom na praktické ťažkosti súvisiace s identifikáciou súkromných používateľov, ako aj s ukladaním povinnosti týmto používateľom nahradiť nositeľom výlučného práva na vyhotovenie rozmnoženiny ujmu, ktorú im spôsobili, môžu členské štáty na účely financovania primeranej kompenzácie zaviesť „poplatok za rozmnoženinu na súkromné použitie“, ktorý majú zaplatiť nie dotknuté súkromné osoby, ale osoby disponujúce zariadeniami, prístrojmi a nosičmi určenými na digitálne rozmnožovanie, ktoré z tohto dôvodu *de iure* alebo *de facto* sprístupňujú tieto zariadenia, prístroje a nosiče súkromným osobám alebo im poskytujú služby súvisiace s vyhotovovaním rozmnožení. V rámci takéhoto systému prislúcha povinnosť zaplatiť poplatok za vyhotovovanie rozmnoženiny na súkromné použitie osobám disponujúcim takýmito zariadeniami, prístrojmi a nosičmi (pozri najmä rozsudky Amazon.com International Sales a i., C-521/11, EU:C:2013:515, bod 24, ako aj Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, bod 23).

22 V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že keďže uvedený systém umožňuje subjektom povinným platiť poplatok preniesť výšku poplatku za rozmnoženinu na súkromné použitie do ceny za sprístupnenie uvedených zariadení, prístrojov a nosičov určených na vyhotovovanie rozmnožení alebo za poskytnutie služby súvisiacej s vyhotovením rozmnoženiny, v konečnom dôsledku znáša poplatok súkromný používateľ, ktorý túto cenu zaplatí, a to v súlade so „spravodlivou rovnováhou“, ktorú treba nájsť medzi záujmami nositeľov výlučného práva rozmnožovania a záujmami používateľov chránených diel (pozri rozsudky Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, bod 28, ako aj Amazon.com International Sales a i., C-521/11, EU:C:2013:515, bod 25).

23 Tak je to aj v prípade systému zavedeného Rakúskou republikou, ktorá sa rozhodla uplatniť výnimku pre rozmnoženinu na súkromné použitie upravenú v článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29, ktorú už Súdny dvor skúmal v rozsudku Amazon.com International Sales a i. (C-521/11, EU:C:2013:515).

24 V rámci systému zavedeného § 42b UrhG na účely financovania primeranej kompenzácie v zmysle článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 znášajú poplatok za rozmnoženinu na súkromné použitie osoby, ktoré z akéhokoľvek miesta v tuzemsku alebo v zahraničí uvádzajú na trh na komerčné účely a za odplatu nosiče, ktoré môžu slúžiť na vyhotovovanie rozmnožení (pozri rozsudok Amazon.com International Sales a i., C-521/11, EU:C:2013:515, bod 26).

25 Ako už bolo uvedené v bode 22 tohto rozsudku, takýto systém v zásade umožňuje subjektom povinným platiť poplatok preniesť výšku tohto poplatku do predajnej ceny uvedených nosičov, takže v súlade s požiadavkou „spravodlivej rovnováhy“ znáša poplatok v konečnom dôsledku súkromný používateľ, ktorý túto cenu zaplatí, a to za predpokladu, že taký používateľ je konečným spotrebiteľom (pozri rozsudok Amazon.com International Sales a i., C-521/11, EU:C:2013:515, bod 27).

26 Ďalej podľa § 42b ods. 5 UrhG má nárok na uvedený poplatok nie nositeľ výlučného práva rozmnožovania, ale tento nárok prislúcha spoločnosti kolektívnej správy autorských práv, ktorou je v prejednávanej veci Austro-Mechana.

27 Pokiaľ ide o otázku, či rakúske súdy sú príslušné na rozhodovanie o žalobe spoločnosti Austro-Mechana smerujúcej k získaniu odmeny podľa § 42b UrhG, je potrebné pripomenúť, že ako výnimka zo základnej zásady uvedenej v článku 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, ktorá priznáva právomoc súdnym orgánom členského štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko, je v kapitole II oddiele 2 tohto nariadenia upravený určitý počet prípadov osobitnej právomoci, medzi ktorými sa nachádza aj právomoc podľa článku 5 bodu 3 tohto nariadenia (pozri rozsudky Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, bod 23; Pinckney, C-170/12, EU:C:2013:635, bod 24; Coty Germany, C-360/12, EU:C:2014:1318, bod 44, a Hejduk, C-441/13, EU:C:2015:28, bod 17).

28 Článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 stanovuje, že osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte vo veciach nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody.

29 Pravidlo osobitnej právomoci upravené v tomto ustanovení sa musí vykladať autonómne a reštriktívne (pozri rozsudky Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 43, a CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, bod 37).

30 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry platí, že pravidlo právomoci uvedené v článku 5 bode 3 nariadenia č. 44/2001 je založené na existencii osobitne úzkej väzby medzi sporom a súdom miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá odôvodňuje priznanie právomoci tomuto súdu z dôvodov riadneho výkonu spravodlivosti a hospodárnej organizácie konania (pozri rozsudky Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, bod 26; Pinckney, C-170/12, EU:C:2013:635, bod 27; Coty Germany, C-360/12, EU:C:2014:1318, bod 47; Hejduk, C-441/13, EU:C:2015:28, bod 19, a Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 46).

31 V oblasti mimozmluvnej zodpovednosti je totiž súd miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť k skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, zvyčajne najlepšie spôsobilý rozhodnúť, a to najmä z dôvodov blízkosti sporu a jednoduchšieho vykonávania dôkazov (pozri rozsudky Folien Fischer a Fofitec, C-133/11, EU:C:2012:664, bod 38; Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, bod 27; ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, bod 50, a CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, bod 40).

32 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora pojem „vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti“ zahŕňa akúkoľvek žalobu, ktorej cieľom je vyvodiť zodpovednosť žalovaného a ktorá nespadá pod „zmluvné veci“ v zmysle článku 5 bodu 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001 (pozri rozsudky Kalfelis, 189/87, EU:C:1988:459, body 17 a 18; Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, bod 20, ako aj Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 44).

33 Je preto potrebné po prvé preskúmať, či žaloba spoločnosti Austro-Mechana smerujúca k získaniu odmeny podľa § 42b UrhG nespadá pod „zmluvné veci“ v zmysle tohto ustanovenia.

34 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že uzavretie zmluvy nepredstavuje podmienku na uplatnenie článku 5 bodu 1 nariadenia č. 44/2001 (pozri rozsudok Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 38).

35 Hoci sa podľa článku 5 bodu 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001 nevyžaduje uzavretie zmluvy, na uplatnenie tohto ustanovenia je nevyhnutné identifikovať záväzok, keďže súdna právomoc sa podľa tohto ustanovenia určuje podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby. Pojem „zmluvné veci“ v zmysle uvedeného ustanovenia preto nesmie zahŕňať prípad, v ktorom neexistuje nijaký záväzok prevzatý slobodne jednou stranou voči druhej (pozri rozsudok Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, bod 46).

36 V dôsledku toho uplatňovanie pravidla osobitnej právomoci stanoveného v zmluvných veciach podľa tohto článku 5 bodu 1 písm. a) predpokladá určenie právneho záväzku slobodne prevzatého jednou osobou voči druhej osobe, o ktorý sa opiera žaloba žalobcu (pozri rozsudky Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, bod 47, a Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 39).

37 V prejednávanej veci záväzok zaplatiť spoločnosti Austro-Mechana odmenu podľa § 42b UrhG, ktorý prebral článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 do vnútroštátneho právneho poriadku, nebol slobodne prevzatý skupinou Amazon. Tento záväzok jej bol uložený rakúskym právom z dôvodu, že na komerčné účely a za odplatu uviedla na trh nosiče, ktoré môžu slúžiť na vyhotovovanie rozmnožení chránených diel.

38 Z toho vyplýva, že žaloba spoločnosti Austro-Mechana smerujúca k získaniu uvedenej odmeny, nespadá pod „zmluvné veci“ v zmysle článku 5 bodu 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001.

39 Po druhé je potrebné určiť, či cieľom žaloby dotknutej vo veci samej je vyvodiť zodpovednosť žalovaných v zmysle ustálenej judikatúry citovanej v bode 32 tohto rozsudku.

40 Tak je to v prípade, ak „skutočnosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody“ v zmysle článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001, môže byť pripisovaná žalovanej.

41 Mimozmluvná zodpovednosť totiž prichádza do úvahy iba pod podmienkou, že existuje príčinná súvislosť medzi škodou a skutočnosťou, ktorá k tejto škode viedla (pozri rozsudky Bier, 21/76, EU:C:1976:166, bod 16, a DFDS Torline, C-18/02, EU:C:2004:74, bod 32).

42 Žaloba podaná spoločnosťou Austro-Mechana smeruje k náhrade škody, ktorá vznikla tým, že Amazon nezaplatila odmenu upravenú v § 42b UrhG.

43 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že účelom „primeranej kompenzácie“ upravenej v článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 je podľa judikatúry Súdneho dvora spomenutej v bode 19 tohto rozsudku odškodniť autorov za vyhotovenie rozmnoženiny ich chránených diel na súkromné použitie bez ich povolenia, takže ju treba považovať za protihodnotu za ujmu, ktorá vznikla autorom v dôsledku takejto rozmnoženiny bez ich povolenia.

44 Nezaplatenie odmeny upravenej v § 42b UrhG v prospech spoločnosti Austro-Mechana preto predstavuje skutočnosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, v zmysle článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.

45 Skutočnosť, že v rámci rakúskeho systému týkajúceho sa financovania tejto „primeranej kompenzácie“, sa táto kompenzácia platí nie nositeľom výlučného práva rozmnožovania, ktorých má odškodniť, ale spoločnosti kolektívnej správy autorských práv, nie je relevantná.

46 Ako bolo totiž zdôraznené v bode 26 tohto rozsudku, podľa § 42b ods. 5 UrhG môžu nárok na odmenu uvedenú v tomto § 42b uplatniť iba spoločnosti kolektívnej správy autorských práv. Preto iba Austro-Mechana ako spoločnosť kolektívnej správy autorských práv v Rakúsku môže uplatniť tento nárok v rámci uvedeného systému.

47 Rovnako s ohľadom najmä na judikatúru uvedenú v bode 21 tohto rozsudku, nemôže skutočnosť, že Amazon nie je konečným používateľom, ktorý vyhotovil rozmnoženiny chránených diel na svoje súkromné použitie, brániť tomu, aby v rámci systému zavedeného rakúskym právnym poriadkom musela znášať odmenu podľa § 42b ods. 1 UrhG skupina Amazon.

48 Navyše, hoci je pravdivým tvrdenie skupiny Amazon, že uvedenie nosičov na trh nie je samo osebe protiprávnym konaním, a že vzhľadom na to, že Rakúska republika sa rozhodla uplatniť výnimku pre rozmnoženinu na súkromné použitie upravenú v článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29, je vyhotovovanie rozmnožení na súkromné použitie prostredníctvom takýchto nosičov konaním, ktoré rakúske právo dovoľuje, nič to nemení na tom, že v súlade s týmto ustanovením rakúske právo viaže vyhotovovanie týchto rozmnožení na súkromné použitie na podmienku, že nositelia práv získajú „primeranú kompenzáciu“, ktorou je v prejednávanej veci odmena upravená v § 42b ods. 1 UrhG.

49 Austro-Mechana však svojou žalobou nevytýka skupine Amazon uvádzanie nosičov na trh v Rakúsku, ale jej vytýka nesplnenie povinnosti platiť uvedenú odmenu, ktorú jej ukladá UrhG.

50 Žaloba spoločnosti Austro-Mechana tak smeruje k vyvodeniu zodpovednosti žalovanými, keďže táto žaloba je založená na tom, že Amazon porušila ustanovenia UrhG, ktoré jej túto povinnosť ukladajú, a toto porušenie je protiprávnym konaním spôsobujúcim ujmu spoločnosti Austro-Mechana.

51 V dôsledku toho predmetná žaloba spadá pod článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001.

52 Z toho vyplýva, že ak by k dotknutej skutočnosti vo veci samej, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, došlo alebo by mohlo dôjsť v Rakúsku, čo musí overiť vnútroštátny súd, súdy tohto členského štátu by boli príslušné na rozhodovanie o žalobe spoločnosti Austro-Mechana.

53 Za týchto okolností je potrebné na položenú otázku odpovedať tak, že článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba smerujúca k získaniu odmeny dlhovanej podľa vnútroštátnej právnej úpravy, akou je dotknutá právna úprava vo veci samej, ktorá zavádza systém „primeranej kompenzácie“ upravený v článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29, spadá do oblasti „nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu“ v zmysle článku 5 bodu 3 tohto nariadenia.

O trovách

54 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 5 bod 3 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba smerujúca k získaniu odmeny dlhovanej podľa vnútroštátnej právnej úpravy, akou je dotknutá právna úprava vo veci samej, ktorá zavádza systém „primeranej kompenzácie“ upravený v článku 5 ods. 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti, spadá do oblasti „nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu“ v zmysle článku 5 bodu 3 tohto nariadenia.

Podpisy